

Voor de lieve vrede

We wensen het natuurlijk niemand toe, maar soms kan een bepaald geschil te moeilijk worden om 'in der minne' te regelen. Raken de verschillende partijen er onderling niet uit, dan kan de tussenkomst van het vrederecht noodzakelijk zijn. Maar het is niet omdat de vrederechter het dichtst bij de burger staat, dat je er zomaar kan aankloppen.

Johan Sanders, dienstbetoönconsulent Boerenbond / Illustraties: Joris Snaet

Het vrederecht is een burgerlijke rechtbank. Dat wil zeggen dat er geen strafzaken worden behandeld. Er zijn momenteel 162 gerechtelijke kantons waar een vrederechter zetelt. Voor iedere zaak die hem wordt voorgelegd, moet de vrederechter eerst nagaan of het geschil wel onder zijn bevoegdheden

valt. Daarnaast moet hij ook nakijken of het geschil wel verband houdt met het grondgebied van zijn kanton. De vrederechter is een 'laagdrempelige' rechter, degene die het dichtst bij de burger staat. De vrederechter behandelt enkel burgerlijke zaken die voor de burger een 'privékarakter' hebben. De burger kan dus geen beroep doen op de

vrederechter voor bijvoorbeeld strafzaken of fiscale zaken. Je kan er wel terecht voor bijvoorbeeld erfengeschillen, geschillen rond ruilverkavelingen, schade veroorzaakt door dieren of mensen aan velden en oogst, huurgeschillen, onbetaalde facturen onder de 5000 euro ...

Verzoening

Vooraleer er een proces op het vrederecht wordt opgestart, wordt er altijd eerst geprobeerd om de verschillende partijen toch nog op een lijn te krijgen. De verzoening is een stap voorafgaand aan het echte proces. Indien onderling overleg en aangetekende zendingen geen oplossing bieden, dan kunnen de partijen (of een van hen) een verzoening

ningszitting aanvragen met een brief aan de griffie met de naam, voornaam en woonplaats van elke partij en met een duidelijke omschrijving van het geschil en het gewenste resultaat. Het overleg gebeurt met gesloten deuren, in de raadkamer, gratis en zonder formaliteiten. De vrederechter treedt hier op als verzoener. Een akkoord krijgt het statuut van een vonnis. Wordt er geen akkoord bereikt, dan is de volgende stap een gerechtelijke procedure. Als de vrederechter niet gevraagd wordt om de partijen te verzoenen of als de poging tot verzoening mislukt, dan blijft er geen andere keuze over dan een procedure op te starten.

Gewone procedure

De gewone procedure met verzoekschrift is de meest gebruikte procedure. Een verzoekschrift is een document dat je laat opstellen op de griffie of door een advocaat waarbij je aandacht vraagt voor een bepaald probleem. De oproepingstermijn is ongeveer 8 dagen. Het rolrecht, de vergoeding om een dossier bij de rechtbank te openen bedraagt 50 euro en is achteraf te betalen door de verliezende partij. Daar-

naast is er ook 20 euro per eiser voor het Fonds voor Juridische Tweedelijnsbijstand. Belangrijk is ook dat het gedateerde verzoekschrift van de 'eiser' of 'verzoeker' de naam, voornaam en woonplaats van elke partij vermeldt en duidelijk aangeeft welke veroordeling hij uitgesproken wil zien met eventuele overtuigingsstukken in bijlage. De griffier zendt het verzoekschrift dan met een 'gerechtsbrief' (een speciaal aange tekende zending) naar de 'verweerder'.

Dagvaarding

Een andere mogelijkheid is een gerechtsdeurwaarder aanspreken die een dagvaarding opstelt. De oproepingstermijn is ongeveer acht dagen. Kostprijs: ongeveer 250 euro voor de gerechtsdeurwaarder en 50 euro voor het verzoekschrift. De kosten van de deurwaarder krijg je niet terug, zelfs al krijgt de tegenpartij ongelijk! Mits een advocaat en een meerkost kan de oproepingstermijn verkort worden. Bij een plaatsbezoek van de vrederechter samen met de deskundige, moeten de verplaatsingskosten aangevuld worden met het ereloon van de deskundige (150 tot 250 euro exclusief btw). Een

Vooraleer een proces wordt opgestart, zal de vrederechter proberen beide partijen met elkaar te verzoenen.

'deskundigenonderzoek' kost echter meer. De partij die de expertise nastreeft, schiet de kosten voor. Deze worden gevoegd bij de berekening (begroting) van de gerechtskosten, en bij het eindvonnis ten laste van de (hoofdzakelijk) in het ongelijk gestelde partij gelegd. Als je een beroep doet op een advocaat, moet je die betalen. Als je het proces met de bijstand van een advocaat wint, dan heb je recht op een rechtsplegingsvergoeding. Die dient om tussen te komen in de kosten en erelonen van je advocaat.

Gerechtelijke procedure

De gerechtelijke procedure wordt gestart. De oproeping gebeurt via een dagvaarding of via een gerechtsbrief. Lees als verweerder dit document grondig (wat, waar, wanneer, rolnum-

mer). Wees aanwezig want als je (of je vertegenwoordiger) niet voor de rechter verschijnt, zal je bij verstek veroordeeld worden en in dat geval voorziet de wet dat de eiser in de meeste gevallen automatisch gelijk krijgt. Voor de vrederechter mag je gerust je eigen zaak verdedigen maar een advocaat is dikwijls aangewezen. Dringende of eenvoudige zaken (kleine facturen, huurachterstallen enzovoort) kunnen in de loop van de zitting zelf mondeling behandeld worden. De rechter luistert dan naar de uitleg van de partijen (het pleiten) en spreekt kort nadien het vonnis uit. Dat krijg je via de post thuisbezorgd. De zaak kan door de vrederechter tot een bepaalde datum uitgesteld worden. Eventueel worden conclusietermijnen vastgelegd. De partijen kunnen ondertussen op de zitting gemaakte afspraken nakomen, standpunten schriftelijk uiteenzetten en de bewijsstukken overmaken aan de tegenpartij. De verweerder doet er goed aan zeker aanwezig te zijn op alle zittingen, anders kan hij alsnog bij verstek worden veroordeeld. De zaak wordt mondeling uitgelegd aan de rechter die verduidelijking kan vragen. De partijen onderbreken elkaar niet bij het pleiten, ook al worden de grootste leugens verteld. Na de mondelinge uiteenzettingen geven de partijen de bewijsstukken aan de rechter. Hij zal de zaak dan in beraad nemen (erover nadenken). Op dat moment mogen de partijen geen nieuwe stukken, nota's of conclusies meer neerleggen. De rechter heeft in principe één maand de tijd om een vonnis uit te spreken. Wanneer het vonnis wordt uitgesproken, krijgen de partijen het binnen de vijf dagen thuis in de brievenbus bezorgd.

Wat nu?

In het geval dat je aanwezig was op de zitting en akkoord gaat met het vonnis zorg je er best voor dat je doet wat van je gevraagd wordt en dit ook meldt aan

de tegenpartij. Vergeet niet dat je ook de intresten en de proceskosten (dagvaarding en de rechtsplegingsvergoeding als de eiser een advocaat had) zal moeten betalen. Als je niet snel reageert, zal een gerechtsdeurwaarder het vonnis betekenen (dit wil zeggen het vonnis officieel aan je meedelen op je woonplaats). Dat doet de beroepstermijn lopen en brengt extra kosten met zich mee. Indien je aanwezig was maar niet akkoord gaat met het vonnis, kan je beroep aantekenen. Daarvoor doe je het best beroep op een advocaat. De zaak zal dan door een andere (hogere) rechtbank opnieuw onderzocht worden. Let op, in kleine geschillen (minder dan 2000 euro) kan je geen beroep aantekenen. Vergeet vooral niet dat het beroep bij de andere rechtbank moet ingediend zijn uiterlijk binnen de maand na de betekening van het vonnis. Beroep aantekenen ontslaat je niet automatisch van je plicht om het vonnis na te leven. Teken zeker geen hoger beroep aan om tijd te winnen. De tegenpartij kan je desondanks toch dwingen om te betalen of het geld te blokkeren.

Verstek

Je bent bij verstek veroordeeld wanneer je niet bent verschenen voor de rechter zodat de tegenpartij automatisch gelijk kreeg. In dat geval kan je ofwel verzet, ofwel hoger beroep aantekenen. Je kan verzet aantekenen als het 'verstekvonnis' in laatste aanleg werd gewezen en er dus geen hoger beroep mogelijk is. De zaak zal dan door dezelfde vrederechter grondig worden onderzocht. Hij zal dan wel rekening houden met je argumenten. Jij of je advocaat tekent verzet aan bij een gerechtsdeurwaarder. Het verzet moet binnen de maand na de betekening van het vonnis door een gerechtsdeurwaarder betekend zijn. Je kan hoger beroep aantekenen als het verstekvonnis niet in laatste aanleg is gewezen. De zaak zal dan door de beroepsrechter worden onderzocht. ■

Johan Sanders

dienstbetoonaconsulent
johan.sanders@boerenbond.be

Bezint eer ge begint

Heel wat land- en tuinbouwers botsen tijdens hun carrière wel eens op een geschil dat moeilijk onderling op te lossen valt. Hoewel een overeenkomst in der minne altijd de voorkeur wegdraagt, is het soms noodzakelijk om de tussenkomst van een vrederechter te vragen. 'Bezint eer ge begint' is in dit geval een goede raad, want bij zo'n proces komt er heel wat kijken. Hopelijk komt er een gunstige oplossing uit de bus. Veel succes!

“Soms is de tussenkomst van een vrederechter noodzakelijk in een geschil.”